

YAZI DİZİSİ - 3

ALMANYA'DA GÖÇMEN
TARTIŞMASIPROBLEMİN ÇÖZÜMÜ
BİZDE VE BENDE

MAHMUT HAMSİCİ BERLİN

DEUTSCHE WELLE TÜRKÇE YAYINLAR
BÖLÜMÜ BAŞKANI BAHA GÜNGÖR:Sosyal demokratlar
bile göçmenlerden
rahatsızlık duyuyor

Baha Güngör'e göre, son tartışmalarla merkez solda bile Türkler ve Müslümanlar'ı istemeyenlerin varlığı ortaya çıkmış oldu

Uzun yıllardır Almanya'da yaşayan gazeteci Baha Güngör bugünkü tartışmaları her şeyden önce Almanya'nın göç ülkesi olduğu gerçeğini kabul etmesine bağlıyor. "Bugünkü tartışmaların temelinde 50 yıldır 'salım çayırta, mevlam kayıra' mantığıyla 'konuk işçi' adıyla gelen insanların uyum sorunlarını göz ardı eden Almanya'nın, özellikle 70'li yıllardan itibaren bir göç ülkesi olduğunu çok geç kabul etmesi yatıyor" diyor Güngör, konuyla ilgili en büyük sıkıntının ise genelleştirme ve ötekileştirme anlayışı olduğunu söylüyor: "Almanya'ya uyum sağlamış göçmen kökenli insanların üçte ikisinden fazlasını oluşturan çoğunluk ile uyum sorununun

kökündeki insanların birbirine karıştırılıyor. Bu genelleştirme ve ötekileştirme taktikleri özellikle siyasi partiler tarafından seçim dönemlerinde sürekli yeniden ısıtılarak gündeme getirilmektedir. Almanya'da 16 eyalet var ve bu eyaletlerin hepsinin kendi hükümetleri, kendi parlamentoları bulunmaktadır. Hal böyle olunca ülke neredeyse aralıksız seçim stresi yaşadığı için özellikle muhafazakâr partilerin uyum konusunu seçim kampanyalarında gündeme getirmeleri ve yabancı kökenliler ile Almanlar arasındaki kutuplaştırmayı körükleyerek oy toplamaya çalışmaları özellikle Türk ve Müslüman olanları kırmakta ve onların daha da içlerine kapanmalarını sağlamaktadır."

SARRAZIN'IN KİTABI

Güngör tartışmaların başlamasına vesile olan Sarrazin'in kitabının önemli bir gerçeği ortaya çıkardığına dikkat çekiyor: "Bu kitabın vurguladığı görüşler, ortanın solunda da Türk ve Müslümanlar'ın sevilmediğini ve hatta istenmediğini ortaya çıkarmıştır. Sarrazin hâlâ Sosyal Demokrat Parti'nin üyesidir, yani kağıt üstünde daha çağdaş olması gereken bir partinin tabanından da destek alan bir zat-ı muhteremdir. Sarrazin yazdıklarıyla bazı bilinen sorunları yangına körükle gider gibi gündeme getirmiş ve kutuplaştırmayı, ötekileştirmeyi güçlendirmiştir. Bu sorunların çözümüne ise Sarrazin'i lanetleyerek değil, onun ön plana çıkardığı korkuları ve sorunları ciddiye alarak ulaşılabilir."

Güngör, bir gazeteci olarak medyanın göçmenlere yaklaşımını da eleştiriyor: "Alman medyası hâlâ sorunların tüm boyutlarının analizini doğru yapmış değil. Kışkırtıcı dergi kapakları, uyum sorunlarının ele alındığı hemen hemen her haber veya makalede ellerinde plastik poşetlerle kaldırımında yürüyen başörtülü kadınları arkadan gösteren fotoğraflar örneğin uyum sorunu olmayan büyük çoğunluğun tepkisine yol açmaya devam ediyor. Ancak ben medyaya herhangi bir görevin biçilmesine karşıyım. Gazeteciliğin tek görevi, gerçekleri görmek, araştırmak ve duyurmaktır. Gerçekleri siyasetçiler, sivil toplum kuruluşları ve söz konusu olan çoğunluğun, Türk Müslüman örgütlerin temsilcileri ortaya koymalıdır. Bu arada artık Almanlar'ın da uyum sorunu gündeme gelince Antalya'da yaptıkları tatillerden, Türk manavralardan aldıkları sebze ve meyvelerden veya Türk kuaförlerin becerilerinden bahsetmek yerine ekonomide, sporda veya bilim alanında Almanlar ile aynı seviyeye ulaşan göz hizasındaki Türkler'i görmeleri şart."

NEUKÖLLN HAREKETİ DERNEĞİ'NİN KURUCUSU PSİKOLOG KAZIM ERDOĞAN:

Paralel toplumlar oluştu,
sağlıklı iletişim kurulamadı

Berlin'de göçmenlerin sorunlarıyla ilgili yaptığı çalışmalarla tanınan psikolog Kazım Erdoğan: "Bu tartışmalarla yıllardır yaptığımız olumlu çalışmalara darbe vuruluyor"

Alman medyasında göçmenlerle ilgili tartışmalarda Kazım Erdoğan'ın görüşlerine sıklıkla yer veriliyor.

Neukölln, Berlin'in göçmenlerin en fazla yaşadığı ve kentin en sorunlu yerlerinden biri olarak gösterilen ilçesi. Neukölln Belediyesi'nde psikolog olarak çalışan Türkiye kökenli Kazım Erdoğan, kurucusu olduğu Aufbruch Neukölln Derneği (Neukölln Hareketi Derneği) aracılığıyla yıllardır göçmenlerin sorunları ve bir arada yaşama ilgili çalışmalar yapan bir isim. Çalışmaların özgünlüğü nedeniyle Alman medyasında göçmenlerle ilgili tartışmalarda Erdoğan'ın görüşlerine sıklıkla yer veriliyor.

Erdoğan öncelikle tartışmaların ekonomik krize denk gelmesine dikkat çekiyor: "Almanya'da 1960'lardan bu yana belirli aralıklarla bu tartışmalar hep yapılır. Ekonomik krizler meydana çıktığı zaman hep suçlular arandı. Suçlular da hep azınlıklar, göçmen kökenliler, işçiler, köylüler, homoseksüeller vs oldu. Bu son ekonomik kriz dünyayı vurdu, bir boşluk oluştu. Bu boşluğu doldurmak için yine bu son tartışmalar geldi. Bu ne ilk ne de son olacak. Zenginlerle yoksulların arasındaki mesafe büyüdükçe bu tür tartışmalara biz tanık olacağız. Dikkatimi çeken 3,5 aydır sürmesi ve sadece Türkler, Araplar ve Müslümanlar üzerinden gitmesi. Halbuki Müslüman ve Türk bir işsiz işçiyle Alman olan bir işsiz işçi arasında bir fark yok."

Erdoğan bu analizi yapmaktaki birliktelikte toplum içinde de göçmenlerle ilgili endişelerin bulunduğunu ve bu tartışmalarla bunların gün yüzüne çıktığını ekliyor: "Sarrazin'in ırkçı ve popülist kitabı sayesinde Almanlar 2. Dünya Savaşı'ndan sonra ilk defa bu konuya rahat olarak bakmaya başladılar. 'Sarrazin SPD'den ayrılrsa, parti kursa yüzde 18 oy alacak' tartışmaları yapılıyor. Toplumun yüzde 60'ının onu desteklediği iddia ediliyor. Burada bazı konuların toplum içinde gizlenip, konuşulmuyup biriktikten sonra

patlaması durumu var. Birikmiş, korkularak konuşulmayan şeyler uygun bir atmosfer olunca bir sel gibi ortaya döküldü. Göçmen kökenliler 'Almanlar'ın hepsi yabancı düşmanı mı' diye sormaya başladı. Almanlar da 'böyle sürerse yarın bir gün Müslümanlar Almanya'yı işgal edecek' korkusuna kapıldı. Şimdi iki tarafın korkularını azaltacak çareler aramak gerekiyor. İnsanları birbirine yaklaştırmaktan başka çaremiz yok."

BİR ARADA YAŞAM İÇİN...

Peki ne yapmalı? Erdoğan bir arada yaşam için sürekli emek verilmesi gerektiğinin altını çizerek cevaplıyor:

"Tüm uyumu Almanya'ya odaklıysanız yanlış bir yöne saparsınız. Çok iyi, aksansız Almanca bilen insanlar var ama iş bulamadıkları için başka ülkelere gidiyorlar. İnsanlara iyi bir eğitim, iyi bir iş bulamazsanız uyumun ayakları havada kalacaktır. Uyum tek gidişli bir yön değil. Eğer uyumdan kasıt göçmen kökenlilerin kimliklerini, geleneklerini, göreneklerini inkâr etmeleri olursa bunun kimseye yararı olmaz. Bu, dünyaya yeni gelen bebekler gibidir. Her gün bakım ister. Burada yaşayan herkesin bir zenginlik olduğunu kabul etmek gerekiyor. Bu insanlara hep yük gözüyle bakılırsa bunlar dışlanır, dışlanan insanlar toplum dışına çıkar, kapanır, kendi yağlarında kavrulmaya çalışırlar. Biz de bunu yaşıyoruz. Paralel toplumlar oluşturuyoruz. Almanya'da yaşayanların yüzde 20'si göçmen kökenli. İstesek de istemesek de çokkültürlülük bu topluma girmiştir."

"İşte bugünkü tartışmalarla yıllardır yaptığımız olumlu çalışmalara darbe vuruluyor" diyor Erdoğan yine de tartışmaların toplumların birbirine yaklaşması için yeni adımlar atılması yönünde vesile olmasını ümit ettiğini belirterek tamamlıyor sözlerini.

GÖÇMEN KADINLAR BİRLİĞİ GENEL BAŞKANI SİDAR DEMİRDÖĞEN:

Almanlar
bile 20
yılıda kendi
aralarında
birleşemedi

Sidar Demirdöğen, uyum sürecinin zorluğunu Doğu ve Batı Almanya'nın hâlâ tamamlanmamış bütünleşmesini örnek göstererek açıklıyor

Göçmenlerin yaşadığı zorlukların kadınlar açısından aynı bir ağırlığı var. Kadınlar bir yandan yabancı bir ülkede ezilenler daha da ezilenleri olarak yaşam mücadelesi verirken diğer yandan namus cinayetlerinden aile içi şiddete, zorla evlendirmeye kadar daha geleneksel sorunlarla da karşılaşılıyor. 2005'te Almanya'nın farklı şehirlerinden, farklı yaş gruplarından kadınların bir araya gelerek kurduğu Göçmen Kadınlar Birliği göçmen kadınların sorunlarıyla ilgili çalışmalar yürüten bir kitle örgütü.

'HEMEN UYUM İSTENMESİ HAYALCİLİK'

Birliğin Genel Başkanı Sidar Demirdöğen'e göre sorunların temelinde yıllarca 'Almanya göç ülkesi değildir' ısrarında bulunan politikalar yatıyor. Demirdöğen ortadaki sorunu şu sözlerle tanımlıyor: "Almanya 1950'lerden itibaren göçmen işçi getirmeye başladı. Gelecekler ve gideceklerdi. Gelenlerin çok küçük bir bölümü geri döndü, çoğunluk burada kaldığı gibi ailelerini de getirdi. En geç bu tarihten itibaren Almanya'nın göç alan bir ülke olduğu kabul edilmeli ve buna göre politikalar üretilmeliydi. 2000'li yıllara kadar 'Almanya göç ülkesi değildir' tutumunda ısrar edildi. Bu tarihten sonra ise Alman-

ya'nın göç ülkesi olduğu kabul edildiği gibi birbirini ardına yapılan 'Uyum zirveleri' ve bunlarda alınan kararlarla uyum sürecinin hemen hallolması ve yaşanan birçok sorunun çözülmesi isteniyor."

Demirdöğen bu isteğin ne kadar 'gerçek dışı' olduğunu doğrudan iki Almanya'nın birleşme sürecinden yola çıkarak anlatıyor: "Doğu ve Batı Almanya'nın birleşmesi ardından yaşanan sorunlar görülebilir. Hukuksal birleşmenin üzerinden 20 yıl geçmesine karşın kökeni aynı olan fakat 40 yıl ayrı yaşayan iki halkın gerçek birleşmesi gerçekleşmedi ve muhtemelen bu süreç daha yıllarca sürecek. Son 10 yıldır göçmen oldukları kabul edilen insanların bu kadar kısa bir süre içinde kendilerinden beklenenleri yerine getirmelerini beklemek hayalciliktir."

'İŞÇİLERİ BÖL-YÖNET POLİTİKASI'

Demirdöğen'e göre tartışmaların amaçlarından biri de halkın birliğini bozmak: "Sarrazin'in kitabı incelendiğinde kitabın sadece göçmenleri hedef almadığı görülecektir. Sarrazin alt tabakayı bir bütün olarak hedef haline getirmiş bulunuyor. Ona göre, alt sosyal tabakada yaşayanlar içinde buldukları durumdaki kendileri sorumludur. Tartışmaların

krizin yükünün geniş emekçi kitleleri üzerine yığıldığı, gerçek işsizliğin arttığı, güvencesiz işlerin arttığı bir dönemde alevlenmesi tesadüf değil, emekçileri yerli-göçmen, çalışan ve çalışmayan diye bölmeye yöneliktir."

Demirdöğen benzer gerici tartışmaların kadınlar üzerinden sürdürülüyor olmasına da dikkat çekiyor: "Kadınların çalışma yaşamına, toplumsal ve sosyal yaşama katılmadan soyutlayan ve kendisine dayatılan geleneksel roller uygun davranması beklentisini yükselten geleneksel ataerkil söylemler de bu dönem yeniden üretiliyor. Alman kadınların çocuk doğurma eğilimlerinin gerilediği, ailenin bakımını üstlenmekten kaçtıkları gibi." Peki bu tartışmaların tabandaki göçmen kesimlere yansımaları nasıl oluyor, sorusuna yanıtı ise şöyle:

"Bütün göçmenler için genel bir şey söylemek çok zor. Örneğin Doğu Avrupa'dan gelen yeni göçmenler kendilerini bu tartışmanın dışında görüyorlar. Alman Milli futbolcularından Lukas Josef Podolski 1987'de ailesi ile birlikte buraya geldi. Bugün kimse onun uyum sorununu tartışmıyor. Ama 1988'de bu ülkede doğan Mesut Özil'in uyumu tartışma konusu olabiliyor."